

УДК 82:1:165

DOI 10.32999/ksu2663-2691/2019-79-7

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ТЕОРІЙ НАРАТИВУ ТА НАРАТИВНОСТІ: СУЧАСНА ЕПІСТЕМОЛОГІЯ ПІЗНАННЯ

Лівицька Інна Адамівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
докторантка кафедри англійської філології
та міжкультурної комунікації
Інституту філології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
inna.livytska@gmail.com
orcid.org/0000-0002-8295-948X

У статті подано аналітичний огляд сучасних теорій нарративу та ключового поняття нарративності, які стрімко увійшли в наукову гуманітарну парадигму сучасного знання з кінця минулого століття, кардинально змінивши класичне розуміння нарративу як звичайної теорії оповіді “storytelling”.

Мета роботи полягає у з’ясуванні сутності нарративу як способу представлення дійсності шляхом аналітичного узагальнення впливових теорій нарративності в контексті дискусії між «природною» та «штучною» нарратологією як наріжної проблеми сучасної епістемології пізнання.

Методи. В основу огляду покладено системний підхід, який полягає у комплексному дослідженні нарративу; для аналізу теоретичних викладок та гіпотез теорії нарративності використано аналітико-інтерпретативний метод, що у поєднанні з історичним методом дослідження дозволив прослідкувати розвиток теорій нарративності та виокремлення нарратології в окрему галузь літературознавства.

Результати. У ході аналітичного розгляду провідних теорій нарративності було помічено суттєвий вплив інтерпретативного повороту в соціальних науках на формування синергійного підходу до аналізу нарративного дискурсу та нарративного способу пізнання як нової епістемології знання. Встановлено, що завдяки синергії наукових підходів та взаємодії літературознавства з психологією, семіотикою, філософією та естетикою кінця минулого століття, сучасні теорії нарративу змістили акцент аналізу з текстового на змістовий план вираження взаємодії знакових систем, представлених категорією суб’єктності. Суб’єктність як цілеспрямована діяльність є категорією буття, пізнання та сприймання, яка інкрустована в культурі як динамічна сутність, Umwelt, та визначає спектр реакцій, асоціацій та межі когнітивного простору сприймання та смислоутворення окремого художнього тексту свідомістю читача. Саме таке розуміння суб’єктності покладено в основу семіотичного трактування знакових систем як самоорганізаційних єдностей (В. Александер, К. Калл, П. Коблі, Ю. Лотман, Ч. Пірс) та тексту як біологічної живої сутності, яка виникає та рухається в телеологічному ключі від «причини» до «цілі» як емерджентний феномен дало поштовх до виникнення нового напрямку досліджень нарративу – біосеміотики (Т. Себеок, Я. фон Еукскуль).

Висновки. Сучасна теорія нарративу є багатогранною завдяки інтегративному характеру сучасної епістемології, утвореної в результаті трансформації естетичних та наукових парадигм. Водночас зміна форм, методів та шляхів аналізу нарративності була викликана необхідністю перегляду неефективних структуралістських підходів. Ключову роль у формуванні сучасної багатоаспектної теорії нарративу відіграла семіотика як наука про знакові системи, що дозволило інтегрувати різні напрями наукового знання (біологію, лінгвістику, психологію та філософію) у відносно цілісний підхід, що сприяло появі нового напрямку досліджень нарративу – біосеміотики (Т. Себеок, Я. фон Еукскуль).

Ключові слова: посткласична нарратологія, суб’єктність, телеологія, біосеміотика.

ANALYTIC OVERVIEW OF NARRATIVE THEORY AND NARRATIVITY: MODERN EPISTEMOLOGY OF COGNITION

Livytska Inna Adamivna,
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Postdoctoral Researcher at Department of English Philology
and Intercultural Communication
of the Institute of Philology
of Taras Shevchenko National University of Kyiv,
inna.livytska@gmail.com
orcid.org/0000-0002-8295-948X

This paper presents an analytic overview of modern narrative theories and its key notion of narrativity, which swiftly entered the scientific paradigm of modern knowledge in the end of the last century, radically changing classical understanding of narrative as a simple theory of “storytelling”.

The objective of the paper lies in disclosing the essence of narrative as a means of modeling the world through analytic generalization of the most capacious theories of narrativity in the context of dispute between “natural” and “non natural narratology” as the most irreconcilable issue of modern epistemology of cognition.

The methods. The systematic approach has been put into the basis of complex analysis of the narrative; analytical and interpretative method has been applied for analysis the theoretic approaches and hypotheses of narrativity; which combined with the historical

method of research provided for tracing a historical development of the narrativity theory and shaping narratology as an independent sphere of literary studies.

Results. An analytic overview of the most capacious theories of narrativity has stated a dominating influence of the interpretative turn in social sciences on the formation of synergetic narrative discourse analysis and a narrative way of cognition as a new epistemology of knowledge. It has been proved that the synergy of scientific approaches and interaction of literary studies with psychology, semiotics, philosophy and aesthetics in the last decades of the previous century has changed the focus of analysis from the textual features of narrative to the meaning creation in sign systems as an embodiment of the category of subjectivity. This subjectivity as a purpose-oriented behavior is itself the category of being, cognition and reception, incorporated in culture in the form of dynamic entity, Umwelt, as a set of reactions, associations and boundaries of cognitive receptive space, reasoning a meaning creation of a certain fictional text by the consciousness of the reader. Mainly such understanding of subjectivity put in the basis by semiotic interpretation of sign systems as self-organizing entities (V. Alenxander, P. Cobley, K. Kull, Y. Lotman, Ch. Peirce) and treating a literary text as a biological alive entity, emerging and moving in the teleologic fashion from “cause” to “purpose” as an emergent phenomenon, gave the grounds for a birth of a new branch of narrative research – biosemiotics (T. Sebeok, J. von Uexküll).

Conclusions. Modern theory of narrativity is multifaceted due to integrative character of modern epistemology, created in the result of transformation of aesthetic and scientific paradigms. Correspondently, the change of forms, methods and approaches to narrativity analysis was urged by the call to reevaluate non effective structuralist approaches. The leading role in the formation of modern multifaceted narrative theory was played by semiotics, as a study of sign systems, allowing for intergration of different disciplines (biology, linguistics, psychology and philosophy) into a quite holistic approach as a new subdiscipline of narrative reseach – biosemiotics (T. Sebiok, J. von Uexküll).

Key words: post classical narratology, subjectivity, teleology, biosemiotics.

1. Вступ

В результаті інтерпретативного повороту кінця ХХ століття та посиленням суб’єктивізації наукового знання як прояву універсалізму на фоні інтеграції різних галузей знань, дослідження нарративу сьогодні набуває феноменальних масштабів – від філософських підходів та культурології до терапевтичної та юридичної практики. Значною мірою такий інтерес зумовлений прагненням пошуку відповіді на питання онтологічного характеру, на кшталт причин появи наратологічної здатності та її взаємозв’язку з мисленням, мовленням, відчуттями та картиною світу загалом, мімесисом, катарсисом, емпатією тощо. З іншого боку, певні здобутки в сфері комп’ютерного моделювання систем передачі інформації (так званій «штучний інтелект») та прорив у когнітивних науках мали б пролити світло на таємницю рецептивної поетики за аналогією з комп’ютерним моделюванням та наблизити до розуміння процесів образотворення та конструювання людської свідомості (Ф. Brentano, Е. Гуссерль, Г. Шпет). Широта наукового пошуку є свідченням невичерпності предмету дослідження, який від простого терміну на позначення форми оповіді виріс до наукового напрямку під назвою «наратологія».

Актуальність дослідження нарративу визначається насамперед провідною роллю останнього в процесі образного освоєння світу (М. Тернер та Р. Барт) як фундаментального інструменту мислення та невіддільної здатності людського пізнання. Без перебільшення зазначимо, що останні три десятиліття нратологія переживає значний ренесанс, викликаний передусім зміною культурної та наукової парадигм й процесами інтеграції, міждисциплінарних впливів та гуманізацією знання. Взаємодія між категоріальним апаратом теоретичної класичної наратології та емпіричними дослідженнями суттєво змінює значення практично кожного компоненту нарративу, починаючи від власне визначення нарративності, її характерних рис та часово-просторової лінійності оповіді й завершуючи реконцептуалізацією поняття рецепції, імпліцитності значень та теорії розуму (Theory of Mind). Особливу роль у розумінні принципів моделювання світу в сучасній теорії пізнання відіграють семіотичні концепції (Ч. Пірса, У. Морріса, Л. Вітгенштайна), «структурна епістемологія» (Ж. Піаже) у поєднанні з фізикою, біологією, антропологією. Практична та теоретична важливість такої інтеграції зумовлюється тим, що такий міждисциплінарний підхід дозволяє трактувати різні знакові системи як моделі певних фрагментів зовнішнього світу, які будуються в процесі пізнавальної та практичної діяльності людини та ставлять її в один ряд з живими організмами, що й зумовлює новизну дослідження новітньої теорії нарративів.

Мета статті – подати системний огляд ключових теорій нарративу та поняття нарративності в контексті сучасних літературознавчих, філософських, психологічних та естетичних концепцій початку ХХІ століття. Реалізація окресленої мети передбачає виконання низки завдань:

- 1) здійснити аналіз теорій нарративності як ключової категорії сучасної наратології;
- 2) окреслити функціональну багатовекторність використання нарративів в гуманітарних науках.

Об’єктом дослідження виступають різні картини моделювання уявної фікційної дійсності в соціо-гуманітарних, когнітивних та біосеміотичних підходах. Предметом дослідження постає категорія нарративності та зміна її інтерпретації в сучасних теоретико-прикладних дослідженнях вітчизняних та світових вчених та наратологів. Матеріалом дослідження слугували посібники та академічні підручники з наратології, психології, філософії та естетики, видані в період з 2000 по 2019 рр. в друкованому форматі або оприлюднені у відкритому доступі в мережі інтернет. Для висвітлення особливостей біосеміотичного підходу до нарративу було використано матеріали світової Біосеміотичної спільноти (Biosemiotic Society), а також матеріали онлайн-проекту, започаткованого Університетом Гамбургу “The Living Handbook of Narratology” (<https://www.lhn.uni-hamburg.de/>) та ресурси Європейської Мережі Наратологів (<https://www.narratology.net/>).

2. Теорія нарративу: від “Erzählungstheorie” до наратології

До моменту впровадження терміну «наратологія» (Шмід, 2008: 7), особливості оповіді ретельно розроблялися представниками німецької школи Erzählungstheorie в межах теорії оповіді (die Erzählungsforschung), де основними

критеріями наративності виступала комунікативна структура з наявною опосередкованою інстанцією у вигляді «оповідача» (*der Erzähler*), «наратора». Іманентною диференційною властивістю оповіді в класичній теорії наративу вважається дійсність, перетворена і подана через призму оповідача (Шмід, 2008: 7). Стійкість класичного підходу спостерігаємо в низці ключових праць з наратології західних авторів, а саме: К. Фрідемманн, Ф. Штанцеля, Ш. Рімон-Кеннан та інших, де ознака «переломленої дійсності» зумовлюється іншою рисою – опосередкованістю (*Mittelbarkeit*). Водночас класичне визначення обмежує наративність лише творами словесної творчості за основною ознакою – присутністю голосу автора-посередника в тексті, незалежно від типу оповіді чи жанру, чим значно звужує спектр наративності в інших формах мистецтва слова (а саме лірики, драми, кіномистецтва тощо).

Структуралістичне розуміння наративності (праці Р. Барта, Ц. Тодорова, Ю. Крістевой) проголошує наявність темпоральної структури викладу відмінною характеристикою наративних текстів, які відображають певний змінений стан (Шмід, 2008: 8). Саме ця риса наративного тексту стає диференційною ознакою наративності на відміну від «дискриптивних» або «описових» текстів та значно розширює поле присутності наративу майже в усіх сферах людського життя, починаючи від міфів, легенд, кіномистецтва, теленовин й завершуючи мемуаристикою, біографіями (Бистров, 2016), архівними документами, фото, науковими теоріями та іншими видами мистецтва (цитовано за Cogley, 2014).

2.1. Структуралістський вплив на мовознавчі науки та літературознавство

Продуктивною модифікацією структуралістського підходу у поєднанні з наукою про знакові системи (семіотикою), теорії моделювання та інформації стали праці представників Тартуської наукової школи на чолі з Ю. Лотманом. Саме відкритість структуралізму до взаємодії з іншими науковими напрямками (антропологією (К. Леві-Стросс), психологією (Ж. Піаже), історією культури (М. Фуко), історією релігії (Ж. Дюмезіль), мистецтвознавством (У. Еко)) та наукове прагнення розуміння культури як другої природи, яка має свій смисл та мову, стали запорукою постійного ідейного оновлення методу та його продуктивності в науковій епістемології середини ХХ століття й донині.

Розглядаючи класичний та структуралістський підходи, В. Шмід (Шмід, 2008: 8) запропонував змішану концепцію наративності, яка об'єднує два підходи у вузьке та широке значення. Цікаво, що основним елементом як першого, так і другого значення наративності виступає поняття «зміни свідомості». Пропоноване В. Шмідом широке розуміння наративності дублює структуралістське уявлення про наративність, як про певний набір властивостей певного персонажу у визначений момент часу, а вузьке значення поєднує структуралістське розуміння «зміненої свідомості», передане «опосередкованістю» оповідної інстанції (там само).

Застосування структуралізму в естетиці ХХ століття мало, на думку Л. Левчук, як позитивні, так і негативні наслідки. Позитивним виявилася інтеграція структуралізму з культурологією та мистецтвознавством в розумінні прихованих закономірностей, так званих глибинних рівнів культури, «ментальних структур» (за К. Леві-Строссом), «епістем» (за М. Фуко) або «письма» (у Р. Барта) (Левчук, 1997: 110). Серед негативних наслідків дослідники зазначають неможливість інтегрувати нову категоріальну систему понять («структура», «знак», «функція», «поетична мова» тощо) з класичною традицією дослідження, що призвело до «децентрації», розмивання меж суттєвого та другорядного в теоретичній проблематиці.

2.2. Вчення про знакові системи та наратологія

Переформатування парадигми наукового пізнання, викликане кризою ідеологізованих методів середини ХХ століття (на кшталт екзистенціалістського методу у Франції або соціологічного у Росії), не могло не вплинути на зміну предмету дослідження в лінгвістиці та літературознавстві переакцентуацією уваги на структурно-семантичну єдність об'єкту пізнання у вияві всіх текстових відношень між елементами художнього цілого, що неминуче призвело структуралістів до «метанауки ХХ століття – семіотики» (Лексикон літературознавства, 2001: 552). Саме розкриття взаємодії трьох компонентів Пірсової моделі знаків стає пріоритетом для сучасних теоретичних пошуків моделей наративності, які дозволяють поєднати та інтегрувати різні ракурси дослідження (філософський, психологічний, філологічний та естетичний) на шляху до усвідомлення нової епістемології пізнання.

3. Посткласичні теорії наративу в сучасній гуманітаристиці: дискусії про природу наративності

У процесі аналізу останніх досліджень з наратології та дотичних сфер гуманітарного знання відчутно простежується тенденція до розмежування двох підходів до побудови хронології наукових підходів – від класичної наратології (якій, на думку М. Флудернік, притаманний формалістичний та архаїчний підхід), структуралізму (який, на думку Д. Германа, сприяв появі посткласичних теорій наративу) та сучасної критичної фази «відродження» класичного, яку І. Хостерей називає «новоеліністичною» (*A Companion to narrative theory*, 2005: 23).

Власне, спроби дослідників вибудувати історично та хронологічно синхронну теорію наративності як певного орієнтиру для теоретичного узагальнення визначались впливом наукової позиції самих наратологів, що унеможливило бажану лінійність викладу. Так, зокрема, в есе “Histories of Narrative Theory (I): A Genealogy of Early Developments” Д. Герман аналізує витоки наратології з відчутним ухилом до «генеалогії» Ф. Ніцше та М. Фуко з основним акцентом на ранній структуралістичній наратології, де «конкретні історії несуть в собі наративне повідомлення на фоні спільної семіотичної системи» (*A Companion to narrative theory*, 2005: 2). Загальний висновок, який робить дослідник, полягає в тому, що теорії наративності щільно вплетені в культурно-естетичну парадигму певної епохи та визначаються набором впливових підходів певного часу, відображених в культурі та літературі.

Відсутність лінійності наративної теорії прослідковуємо й в аналітичному огляді М. Флудернік “Histories of Narrative Theory (II): From Structuralism to the Present”, де дослідниця розмежовує два шляхи розвитку наративного аналізу від формалізму до прагматики включно з «наративним поворотом» в соціальних науках та зверненням до когнітивної науки й різних напрямів сучасної лінгвістики.

Дуалізм теоретичних підходів до теорії нарративу полягає, на думку МакГейл, в концентрації на двох різних аспектах нарративності – на структурі, з одного боку, та історії, з іншого. Виходячи з цього, нарративну теорію, яка зосереджується на структурі нарративу, вважають класичною, а сфокусовану на історії – динамічною (A Companion to narrative theory, 2005: 23). З погляду загальної теорії нарративу, поєднання двох аспектів в одному синтетичному підході могло б стати основою для сучасної голістичної теорії з урахуванням різноманітних дисциплін наукової гуманітаристики. Водночас міждисциплінарний характер теорій нарративності вже певною мірою стає тенденцією, спрямованою на перегляд постмодерного підходу та новітню інтерпретацію ключових концептів нарративності, які лежать в основі нарративної теорії. Так, зокрема, в дослідженнях зарубіжних теоретиків Р. Ронен, Т. Якобі, Б. МакГейл, М. Флудернік, Е. Кафаленос, П. О'нілл нове бачення отримують поняття сюжет та фабула, природа нарративного часу, концепт історії (plot), поняття голосу оповіді та концепт «читача» тощо.

3.1. Основні концепції нарративності та їх міждисциплінарні модифікації

Аналізуючи провідні концепції нарративів початку століття, Б. Річардсон окреслив чотири основні підходи до визначення поняття «нарратив»: *часовий, причинно-наслідковий, мінімалістичний та процесуальний* (Richardson, 2000:169). Перший підхід, відомий з часів античності, позиціонує часову послідовність ключовою рисою нарративу; другий підхід припускає наявність, хоча і схематично, причинно-наслідкових зв'язків між подіями як ключового питання наратології щодо детермінованості події / ланцюга подій у фікційному тексті, що робить його відмінним від події реальної дійсності як онтологічної категорії (Арутюнова, 1999). Третій підхід, *мінімалістичний*, на думку теоретика, непродуктивний. Вслід за Ж. Женнетом нарративом тут визнається будь-яке висловлювання про подію чи дію як таку, оскільки це пов'язано з трансформацією та переходом від одного стану до іншого. За такого підходу ключовою ознакою нарративності постає саме зміна, яка відбувається в нарративі. Зміна, яка не є еквівалентом об'єктного рівня, а швидше належить до суб'єктного рівня подієвості як ключової ознаки нарративу (Андреева, 2009: 67) та поєднує структуралістське розуміння «зміненої свідомості», передане «опосередкованістю» оповідної інстанції (Шмід, 2008).

Четвертий підхід, *процесуальний*, трактує нарратив як певну сутність, яка виникає між читачем і текстом в процесі читання, заперечуючи таким чином наявність нарративності в самому тексті (Richardson, 2000: 169) та розуміючи її як особливий спосіб освоєння світу як «суто людської форми семіозису, Umwelt» (цитовано за Copley, 2014), який визначає біологічне існування та взаємодію між живими організмами. Саме біосеміотичний підхід до тексту та дискурсу відрізняє «посткласичну наратологію» (термін Д. Германа) від «класичної наратології» з її акцентом на структурних особливостях оповіді як “storytelling”, адже він передбачає телеологічну інтерпретацію нарративності на вісі понять «причина – результат», що дає можливість інтегрувати когнітивістику, філософію та естетику з лінгвістичним знанням класичної теорії оповіді.

Таким чином, історія сучасної нарративної теорії постає як певний набір напрямів досліджень нарративу, залежно від естетичної парадигми та культурологічних теорій певного історичного періоду. Тому намагання подати цілісну поетапну теорію нарративних практик, безумовно, спирається на аналіз більшості естетичних течій, які переакцентували як визначення самого поняття «нарративність», так і зміщували, розмивали або ж розширювали об'єкт самої наратології, інтегруючи її з іншими напрямками суспільного знання.

4. Висновки

Спроба автора статті подати історію теорій нарративності та нарративу розкриває складний процес виокремлення наратології в окрему дисципліну та пошуки об'єкту аналізу наратологів кінця ХХ ст. та двох десятиліть ХХІ ст. Незважаючи на те, що ключовою сферою наратології на початку минулого століття була філологія, наратологічні дослідження історизму та біографічного підходу поруч з формалізмом, вже на початку 60-х рр. минулого століття постструктуралістські напрями мовознавства поставили під сумнів також формалістичні пошуки попередників з ідеологічних підстав. Відмінною особливістю процесу зміни естетичних парадигм було і змінення форм, методів та шляхів аналізу нарративності. Ключову роль у формуванні сучасної багатоаспектної теорії нарративу відіграла семіотика як наука про знакові системи, що дозволила інтегрувати різні напрями наукового знання (біологію, лінгвістику, психологію та філософію) у відносно цілісний підхід, який дає можливість розглядати нарратив як певний спосіб світобудови (Р. Барт) та міжкультурного спілкування, як взаємодію різних Umwelten (Copley, 2014), як основу біосеміотики. Перспективи подальшого дослідження полягають у відтворенні методологічної моделі взаємодії різних Umwelten на матеріалі фікційних нарративних уривків сучасної англомовної літератури та систематизації шляхів проявів суб'єктності в руслі біосеміотичного підходу.

Література:

1. Андреева В.А.. Литературный нарратив: текст и дискурс. 2009. URL: <http://www.disserscat.com/content/tekstovye-i-diskursnye-parametry-literaturnogo-narrativa> (дата звернення: 18.12.2018).
2. Арутюнова Н.Д. Язык и мир человека. Москва, 1999. 2-е изд., I-XV, 896 с.
3. Бистров Я.В. Англомовний біографічний нарратив у вимірах когнітивної лінгвістики і синергетики : монографія. Київ, 2016. Івано-Франківськ. 320 с.
4. Левчук Л.Т. Західноєвропейська естетика ХХ століття : навч. посібник. Київ : Либідь, 1997. 224 с.
5. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / За ред. Анатолія Волкова. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
6. Шмид В. Нарратология. Москва : Языки славянской культуры, 2003. 312 с.
7. Copley P. (2014). What is Narrative? *Narrative 2nd edition*. Chapter 9. Routledge.
8. A companion to narrative theory (2005). Ed. by James Phelan and Peter J. Rabinowitz. Blackwell Publishing
9. Richardson B. Recent Concepts of Narrative and the Narratives of Narrative Theory. *Style: Volume 34, № 2, Summer 2000*

References:

1. Andreeva, V.A. (2009). Lyteraturnyi narratyv: tekst y diskurs [Literary Narrative : text and discourse]. URL: <http://www.dissercat.com/content/tekstovye-i-diskursnye-parametry-literaturnogo-narrativa> [Retrieved on 18.12.2018].
2. Arutiunova, N.D. (1999). Yazyk y myr cheloveka [Language and the Human World]. Moscow, 2-e yzd., I-XV, 896 p. [In Russian].
3. Bystrov, Ya.V. (2016). Anhlomovnyi biohrafichnyi naratyv u vymirakh kohnityvnoi linhvistyky i synerhetyky: monohrafiia [English biographical narrative in the light of cognitive linguistics and synrgetics : monograph]. Kiev, Ivano-Frankivsk. 320 p. [In Ukrainian].
4. Leksykon zahal'noho ta porivnyal'noho literaturoznavstva [Lexikon of general and comparative literary studies]. Za red. Anatoliya Volkova. Chernivci : Zoloti lytavry, 2001. 636 p. [In Ukrainian].
5. Levchuk, L.T. (1997). Zaxidnoyevropejs'ka estetyka XX stolittya [West European Aesthetics of the XX century. Navch. Posibnyk. Kiev : Lybid, 224 p. [In Ukrainian].
6. Cobley, P. (2014). What is Narrative? *Narrative 2nd edition*. Chapter 9. Routledge.
7. A companion to narrative theory (2005). Ed. by James Phelan and Peter J. Rabinowitz. Blackwell Publishing.
8. Richardson B. (2000). Recent Concepts of Narrative and the Narratives of Narrative Theory. *Style*:Volume 34, № 2, Summer 2000
9. Shmyd V. (2008). Narratohyia [Narratology]. Moscow, Yazyky slavianskoi kultury [In Russian].

Стаття надійшла до редакції 25.07.2019.
The article was received 25 July 2019.